YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
4 päivänä helmikuuta 1997 *

Yhdistetyissä asioissa C-71/95, C-155/95 ja C-271/95,

Belgian kuningaskunta, asiamiehenään ulkoasiain-, ulkomaankauppa- ja kehitysyhteistyöministeriön hallinnollisen osaston osastopäällikkö J. Devadder, prosessiosoite Luxemburgissa Belgian suurlähetystö, 4 rue des Girondins,

kantajana,

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään oikeudellinen neuvonantaja T. van Rijn, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen osaston virkamies C. Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

vastaajana,

jota tukee asioissa C-71/95 ja C-155/95

Ranskan tasavalta, asiamiehinään ulkoasiainministeriön oikeudellisen osaston apulaisosastopäällikkö C. de Salins ja saman osaston hallinnollinen avustaja F. Pascal, prosessiosoite Luxemburgissa Ranskan suurlähetystö, 9 boulevard Prince Henri,

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

väliintulijana,

joissa kantaja vaatii, että yhteisöjen tuomioistuin kumoaa

— asiassa C-71/95 banaanien tuontia Itävaltaan, Suomeen ja Ruotsiin vuoden 1995 ensimmäisen vuosineljänneksen aikana koskevista siirtymätoimenpiteistä 21 päivänä joulukuuta 1994 annetun komission asetuksen (EY) N:o 3303/94 (EYVL L 341, s. 46);

— asiassa C-155/95 Itävallan, Suomen ja Ruotsin liittymistä Euroopan unioniin seuraavan siirtymäkauden toimenpiteistä tariffikiintiöjärjestelmän soveltamiseksi banaanien maahantuontiin vuoden 1995 toisella vuosineljänneksellä 1 päivänä maaliskuuta 1995 annetun komission asetuksen (EY) N:o 479/95 (EYVL L 49, s. 18) ja

— asiassa C-271/95 tariffikiintiöjärjestelmän soveltamiseksi banaanien tuontiin vuoden 1995 kolmannella vuosineljänneksellä Itävallan, Suomen ja Ruotsin liittymisen vuoksi toteutettavista siirtymätoimenpiteistä 30 päivänä toukokuuta 1995 annetun komission asetuksen (EY) N:o 1219/95 (EYVL L 120, s. 20),

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti G. C. Rodríguez Iglesias, jaostojen puheenjohtajat G. F. Mancini, J. C. Moitinho de Almeida (esittelevä tuomari) ja J. L. Murray sekä tuomarit P. J. G. Kapteyn, C. Gulmann, D. A. O. Edward, J.-P. Puissochet, G. Hirsch, P. Jann ja H. Ragnemalm,

julkisasiamies: M. B. Elmer,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies D. Louterman-Hubeau,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan asianosaisten esittämät lausumat 9.7.1996 pidetyssä istunnossa, jossa Belgian hallituksen asiamiehenä oli ulkoasiain-, ulkomaankauppa- ja kehitysyhteistyöministeriön oikeudellisen osaston apulaisneuvonantaja A. De Ridder, Ranskan hallituksen asiamiehenä F. Pascal ja komission asiamiehenä T. van Rijn,

kuultuaan julkisasiamiehen 15.10.1996 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Belgian kuningaskunta on yhteisöjen tuomioistuimeen 14.3.1995 (asia C-71/95), 17.5.1995 (asia C-155/95) ja 10.8.1995 (asia C-271/95) toimittamissaan kanteissa vaatinut EY:n perustamissopimuksen 173 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla, että yhteisöjen tuomioistuin kumoaisi banaanien tuontia Itävaltaan, Suomeen ja Ruotsiin vuoden 1995 ensimmäisen vuosineljänneksen aikana koskevista siirtymätoimenpiteistä 21 päivänä joulukuuta 1994 annetun komission asetuksen (EY) N:o 3303/94 (EYVL L 341, s. 46), Itävallan, Suomen ja Ruotsin liittymistä Euroopan unioniin seuraavan siirtymäkauden toimenpiteistä tariffikiintiöjärjestelmän soveltamiseksi banaanien maahantuontiin vuoden 1995 toisella vuosineljänneksellä 1 päivänä maaliskuuta 1995 annetun komission asetuksen (EY) N:o 479/95 (EYVL L 49, s. 18) ja tariffikiintiöjärjestelmän soveltamiseksi banaanien tuontiin vuoden 1995 kolmannella vuosineljänneksellä Itävallan, Suomen ja Ruotsin liittymisen vuoksi toteutettavista siirtymätoimenpiteistä 30 päivänä toukokuuta 1995 annetun komission asetuksen (EY) N:o 1219/95 (EYVL L 120, s. 20, jäljempänä riidanalaiset asetukset).

2 Ranskan tasavalta hyväksyttiin yhteisöjen tuomioistuimen presidentin 6.9.1995 (asia C-155/95) ja 4.10.1995 (asia C-71/95) antamalla kahdella määräyksellä väliintulijaksi, joka tukee komission väitteitä.

3 Nämä kolme asiaa yhdistettiin yhteisöjen tuomioistuimen presidentin 14.6.1996 antamalla määräyksellä suullista käsittelyä ja tuomion antamista varten.

4 Banaanialan yhteisestä markkinajärjestelystä 13 päivänä helmikuuta 1993 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 404/93 (EYVL L 47, s. 1, jäljempänä neuvoston asetus) IV osastolla eri kansalliset järjestelmät on korvattu kolmansien maiden kanssa käytävään kauppaan sovellettavalla yhteisellä järjestelmällä.

5 Tämän asetuksen 18 artiklan 1 kohdassa, sellaisena kuin se on muutettuna maatalousalalla Uruguayn kierroksen monenvälisissä kauppaneuvotteluissa tehtyjen sopimusten täytäntöönpanemiseksi tarvittavista mukautuksista ja siirtymäjärjestelyistä 22 päivänä joulukuuta 1994 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 3290/94 (EYVL L 349, s. 105), säädetään, että kolmansien maiden banaanien ja muiden kuin perinteisten AKT-banaanien tuonnin tariffikiintiöksi vuodeksi 1994 vahvistetaan 2,1 miljoonaa tonnia (nettopaino) ja seuraaviksi vuosiksi 2,2 miljoonaa tonnia (nettopaino).

6 Neuvoston asetuksen 19 artiklan 1 kohdassa jaetaan tariffikiintiö, josta on 66,5 prosenttia sellaisten toimijoiden luokalle, jotka ovat pitäneet kaupan kolmansien maiden banaaneja tai muita kuin perinteisiä AKT-banaaneja, 30 prosenttia sellaisten toimijoiden luokalle, jotka ovat pitäneet kaupan yhteisön banaaneja tai perinteisiä AKT-banaaneja ja 3,5 prosenttia sellaisten yhteisöön sijoittautuneiden toimijoiden luokalle, jotka ovat alkaneet pitää kaupan vuodesta 1992 alkaen muita kuin yhteisön banaaneja tai muita kuin perinteisiä AKT-banaaneja.

Neuvoston asetuksen 19 artiklan 4 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Jos tariffikiintiötä korotetaan, käytettävissä oleva lisämäärä jaetaan edellä 1 kohdassa tarkoitetuille toimijoiden luokille — — ."

7 Neuvoston asetuksen täytäntöönpanemiseksi komissio antoi banaanien tuontia yhteisöön koskevan järjestelmän soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 10.6.1993 asetuksen (ETY) N:o 1442/93 (EYVL L 142, s. 6), jossa toistetaan tämän tuomion 6 kohdassa mainittujen taloudellisten toimijoiden erottelu kolmeen luokkaan ja jaetaan nämä toimijat A-, B- ja C-luokkaan.

8 Itävallan tasavallan, Suomen tasavallan ja Ruotsin kuningaskunnan liittymisestä Euroopan unioniin tehtyyn sopimukseen liitetyn liittymisehdoista ja niiden sopimusten mukautuksista, joihin Euroopan unioni perustuu, tehdyn asiakirjan (EYVL 1994 C 241, s. 21, jäljempänä liittymisasiakirja), 137 artiklan 2 kohdan toisessa luetelmakohdassa todetaan, että "uusiin jäsenvaltioihin sovelletaan täysimääräisesti yhteisestä maatalouspolitiikasta johtuvia oikeuksia ja velvollisuuksia".

9 Liittymisasiakirjan 148 artiklassa määrätään seuraavaa:

"1. Jollei erityistapauksissa toisin määrätä, neuvosto päättää määräenemmistöllä komission ehdotuksesta tämän osaston täytäntöönpanon edellyttämistä säännöksistä.

2. Neuvosto voi tehdä — — tässä osastossa oleviin määräyksiin sellaiset mukautukset, jotka voivat osoittautua tarpeellisiksi yhteisön sääntöjen muuttamisen yhteydessä."

10 Liittymisasiakirjan 149 artiklan 1 kohdassa määrätään seuraavaa:

"Jos siirtymätoimenpiteet ovat tarpeen helpottamaan siirtymistä uusissa jäsenvaltioissa voimassa olevasta järjestelmästä yhteisten markkinajärjestelyjen soveltamisesta aiheutuvaan järjestelmään tässä osastossa määrätyin edellytyksin, nämä toimenpiteet on toteutettava — — [hallintokomiteamenettelyn] mukaisesti — — Nämä toimenpiteet on toteutettava 31 päivänä joulukuuta 1997 päättyvän ajan kuluessa eikä niitä saa soveltaa kyseisen päivän jälkeen."

11 Liittymisasiakirjan 150 artiklassa määrätään seuraavaa:

"1. Muiden kuin tässä asiakirjassa määriteltyjen yhteisen maatalouspolitiikan säädösten täytäntöönpanoa koskevat siirtymätoimenpiteet, mukaan lukien rakennepolitiikkaa koskevat siirtymätoimenpiteet, jotka ovat liittymisen vuoksi tarpeen, on toteutettava ennen liittymistä 3 kohdassa määrätyn menettelyn mukaisesti ja ne tulevat voimaan aikaisintaan liittymispäivänä.

— —

3. Neuvosto antaa määräenemmistöllä komission ehdotuksesta 1 ja 2 kohdassa tarkoitetut siirtymätoimenpiteet. Kuitenkin komissio antaa 149 artiklan 1 kohdassa määrättyä menettelyä noudattaen toimenpiteet, jotka vaikuttavat sen alun perin antamiin säädöksiin."

12 Asetuksen N:o 3303/94 4 artiklan 1 kohdassa ja asetusten N:o 479/95 ja N:o 1219/95 1 artiklan 1 kohdassa säädetään, että vuoden 1995 ensimmäiseksi (asetus N:o 3303/94), toiseksi (asetus N:o 479/95) ja kolmanneksi vuosineljännekseksi (asetus N:o 1219/95) Itävallan, Suomen ja Ruotsin toimivaltaisten viranomaisten on annettava alueelleen sijoittautuneille toimijoille, jotka ovat tuoneet niihin banaaneja vuoden/vuosien 1991, 1992 ja/tai 1993 aikana, lupa tuoda kolmansista maista peräisin olevia banaaneja tiettyjen vahvistettujen kiintiöiden rajoissa.

13 Asetuksen N:o 3303/94 4 artiklan 1 kohdan kolmannen ja neljännen alakohdan ja asetusten N:o 479/95 ja N:o 1219/95 1 artiklan 1 kohdan kolmannen ja neljännen alakohdan sisältö on seuraava:

Määrä, jonka tuontiin lupa myönnetään, ei saa yhden toimijan osalta ylittää [tiettyä prosenttiosuutta] tämän vuosien 1991, 1992 ja 1993 aikana keskimäärin vuotta kohden tuomista määristä.

Tämä lupa ei rajoita kyseiselle toimijalle vuoden 1995 osalta asetuksen (ETY) N:o 1442/93 — — mukaisesti myönnettävää viitemäärää.

14 Nämä asetukset, jotka perustuvat liittymisasiakirjaan ja erityisesti sen 149 artiklan 1 kohtaan, ovat asetuksen N:o 3303/94 toisen perustelukappaleen ja asetusten N:o 479/95 ja N:o 1219/95 kolmannen perustelukappaleen mukaan tarpeen, jotta siirtyminen uusissa jäsenvaltioissa ennen niiden liittymistä voimassa olevasta järjestelmästä banaanialan yhteisen markkinajärjestelyn sääntöjen soveltamisesta aiheutuvaan järjestelmään helpottuisi; tämän vuoksi olisi säädettävä siirtymätoimenpiteistä [kyseiseksi vuoden 1995 vuosineljänneksi] ja annettava uusiin jäsenvaltioihin sijoittautuneille toimijoille lupa tuoda maahan [tämän vuosineljänneksen] aikana tietty määrä kolmansista maista peräisin olevia banaaneja.

15 Asetuksen N:o 479/95 3 artiklan 2 ja 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Toimivaltaisten viranomaisten on laadittava luettelo kyseisistä toimijoista sekä kunkin niistä kaupan pitämistä määristä 31 päivään maaliskuuta 1995 mennessä asetukse[ssa] (ETY) N:o 1442/93 — — vahvistettujen yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti"

ja toimitettava komissiolle näitä koskevat tiedot viimeistään 7.4.1995.

16 Komissio esitti 6.4.1995 neuvostolle ehdotuksen asetuksen (ETY) N:o 404/93 mukauttamisesta Itävallan, Suomen ja Ruotsin liittymisen vuoksi vuosittaisen banaanien tuontia yhteisöön koskevan tariffikiintiön osalta (EYVL C 136, s. 22).

17 Komissio antoi 3.8.1995 asetuksen (EY) N:o 1924/95 siirtymätoimenpiteistä banaanin tuontia koskevan tariffikiintiöjärjestelmän soveltamiseksi Itävallan, Suomen ja Ruotsin yhteisöön liittymisen johdosta (EYVL L 185, s. 24). Tämä asetus perustuu liittymisasiakirjan 149 artiklan 1 kohtaan ja sen neljännestä perustelukappaleesta käy ilmi, että se on annettu sen vuoksi, ettei neuvosto ollut tehnyt päätöstä tariffikiintiön korottamisesta komission ehdotuksesta huolimatta.

18 Tämän asetuksen 1 artiklan mukaan avataan neuvoston asetuksen 18 artiklassa säädetyn tariffikiintiön täydentämiseksi nettopainon mukaan laskettu 353 000 tonnin suuruinen lisämäärä kolmansista maista peräisin olevien banaanien sekä muiden kuin perinteisten AKT-banaanien Itävaltaan, Suomeen ja Ruotsiin tuontia varten vuodeksi 1995.

Kolmeen uuteen jäsenvaltioon riidanalaisten asetusten perusteella jo tuodut määrät on luettava mukaan näin vahvistettuun yhteismäärään.

Vuoden 1995 viimeisen vuosineljänneksen osalta asetuksen N:o 1924/95 2 artiklassa säädetään, että kolmen uuden jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset antavat tuontitodistuksia Itävaltaan, Suomeen ja Ruotsiin toimijoille, jotka kuuluvat joko A- tai C-luokkaan ja jotka on rekisteröity asetuksen N:o 479/95 mukaisesti.

19 Komissio on perustellut tämän järjestelyn käyttöön ottamista sillä, että tuontiluvat uusissa jäsenvaltioissa vuoden 1995 kolmen ensimmäisen vuosineljänneksen osalta on pitänyt lukea mukaan yhteisön kokonaiskiintiöön, sillä, että uusiin jäsenvaltioihin on hankittu ainoastaan kolmansista maista peräisin olevia banaaneja, sillä, että tuontiluvat on tästä syystä annettu A-luokan toimijoille, sillä, että tariffikiintiöstä käytettävissä oleva jäännös, vaikka sitä on korotettu lisämäärällä, ei riitä jaettavaksi eri toimijoiden luokkien kesken viimeisenä vuosineljänneksenä neuvoston asetuksen 19 artiklan mukaisesti, kun otetaan huomioon kolmessa uudessa jäsenvaltiossa vuoden 1995 alusta jo annetut luvat, sekä sillä, että viimeksi mainitulla toimenpiteellä ei myöskään varmistettaisi banaanien saatavuutta yhteisössä.

20 Komissio vahvisti 18.8.1995 antamassaan asetuksessa (EY) N:o 2008/95 (EYVL L 196, s. 3) yhtenäisen vähennyskertoimen kullekin toimijalle Itävaltaan, Suomeen ja Ruotsiin vuoden 1995 viimeisellä neljänneksellä kolmansien maiden tai muiden kuin perinteisten AKT-maiden banaanien maahantuotavan määrän määrittämiseksi.

Ensimmäinen kanneperuste

21 Belgian kuningaskunta katsoo kanteissaan, joilla asiat C-71/95 ja C-155/95 saatettiin vireille tuomioistuimessa, että liittymisasiakirjan 149 artiklan perusteella neuvoston eikä komission tehtävänä oli antaa riidanalaiset asetukset, joihin sisältyi siirtymätoimenpiteitä, jotka poikkesivat neuvoston asetuksesta.

22 Belgian kuningaskunta toteaa asioissa C-71/95 ja C-155/95 antamissaan kantajan vastauksissa sekä asiassa C-271/95 esittämässään kanteessa, että riidanalaiset asetukset olisi pitänyt antaa liittymisasiakirjan 148 artiklan tai mahdollisesti 150 artiklan eikä 149 artiklan perusteella. Belgian kuningaskunta myöntää, että kahdessa ensimmäisessä asiassa esittämissään kanteissa se on viitannut virheellisesti liittymisasiakirjan 149 artiklaan sen vuoksi, että se ei ollut käyttänyt liittymisasiakirjan lopullista versiota.

23 Belgian kuningaskunta toteaa myös, ettei se aseta kyseenalaiseksi tarvetta korottaa kiintiötä uusien jäsenvaltioiden liittymisen vuoksi. Tätä tarkoitusta varten komissio olisi voinut toimia neuvoston asetuksen 16 artiklan 3 kohdan perusteella ja noudattaa siinä säädettyä menettelyä.

Tutkittavaksi ottaminen

24 Asioissa C-71/95 ja C-155/95 esittämissään vastineissa komissio toteaa, että Belgian kuningaskunta on tehnyt virheen viitatessaan sovellettaviin oikeussääntöihin. Tämä virhe on perustavanlaatuinen sen vuoksi, että liittymisasiakirjan 149 artiklassa, johon asetukset perustuvat, annetaan komissiolle oikeus toteuttaa siirtymätoimenpiteet, toisin kuin kantaja väittää.

25 Asioissa C-71/95 ja C-155/95 esittämissään vastaajan vastauksissa komissio toteaa lisäksi, että Belgian kuningaskunnan näissä kahdessa asiassa esittämissä kantajan vastauksissaan käyttämissä perusteluissa on poikettu kanteissa olleista yhteenvedoista, joissa kantaja esittää, että neuvoston olisi pitänyt antaa asetukset, kun taas kantajan vastauksissaan se korostaa liittymisasiakirjan 148, 149 ja 150 artiklan erilaisia tavoitteita.

26 Komissio katsoo, että yhteisöjen tuomioistuimen tehtävänä on määrittää, onko Belgian kuningaskunta noudattanut tässä kanneperusteessaan yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 38 ja 42 artiklassa asetettuja vaatimuksia.

27 Ranskan tasavalta toteaa, että asioissa C-71/95 ja C-155/95 esittämissään kanteissa Belgian kuningaskunta kiistää komission toimivallan antaa riidanalaiset asetukset ja että Belgian kuningaskunta ottaa esille kysymyksen oikeudellisesta perustasta vasta kantajan vastauksessaan.

28 Jotta voitaisiin tarkastella sitä, voidaanko asioissa C-71/95 ja C-155/95 esitettyjä kanteita ottaa tutkittaviksi ensimmäisen kumoamista koskevan kanneperusteen osalta, on todettava, että tuomioistuimen työjärjestyksen 38 artiklassa edellytetään, että kanteessa mainitaan oikeudenkäynnin kohde ja yhteenveto kanteen oikeudellisista perusteista, ja että työjärjestyksen 42 artiklassa kielletään vetoaminen asian käsittelyn kuluessa uuteen perusteeseen, ellei se perustu kirjallisen käsittelyn aikana esille tulleisiin tosiseikkoihin tai oikeudelliseen perusteeseen.

29 Kanneperustetta voidaan pitää uutena vain silloin kun sitä ei mainita suoraan tai välillisesti kanteessa (ks. asiat 19/60, 21/60, 2/61, 3/61, Fives Lille Cail ym. v. korkea viranomainen, tuomio 15.12.1961, Kok. 1961, s. 559 ja asia 108/81, Amylym v. neuvosto, tuomio 30.9.1982, Kok. 1982, s. 3107, 25 kohta).

30 Tämän osalta on syytä todeta, että huolimatta siitä, että kanteissa ja kantajan vastauksissa kanneperuste on esitetty muodollisesti eri tavoin, esitetyt perustelut ovat pääosin samanlaiset, koska kantaja kiistää sen, että komissio olisi voinut antaa riidanalaiset asetukset liittymisasiakirjan sellaisen määräyksen perusteella, jossa tälle annetaan toimivaltaa, ja väittää, että neuvoston olisi pitänyt antaa ne tämän toimielimen toimivaltaa koskevien määräysten perusteella.

31 Komission esittämistä vastineista ja vastaajan vastauksista käy ilmi, ettei komissio ole ollut epätietoinen tässä kanneperusteessa esitetyn arvostelun asiasisällöstä, joten sillä on ollut mahdollisuus puolustautua tehokkaasti.

32 Tämän vuoksi on todettava, että kanteet asioissa C-71/95 ja C-155/95 otetaan ensimmäisen kanneperusteen osalta tutkittaviksi.

Pääasia

33 Sen tarkastelemiseksi, onko tämä kanneperuste perusteltu, on syytä palauttaa mieleen, että liittymisasiakirjan 149 artiklan 1 kohdassa komissiolle annetaan oikeus niin sanottua hallintokomiteamenettelyä noudattaen päättää tarvittavista siirtymätoimenpiteistä 31.12.1997 päättyvän ajan kuluessa.

34 Tämän osalta on syytä todeta, että banaanialan yhteistä markkinajärjestelyä ei olisi voitu soveltaa uusiin yhteisön jäsenvaltioihin, ellei neuvosto olisi etukäteen korottanut tariffikiintiötä. Kolmen uuden jäsenvaltion taloudellisten toimijoiden lukeminen mukaan kahdentoista jäsenvaltion muodostamaa yhteisöä varten vahvistettuun tariffikiintiöön olisi johtanut siihen, että vanhojen jäsenvaltioiden toimijoiden

tuontioikeudet olisivat supistuneet sen vuoksi, ettei oikeuksia olisi ollut riittävästi jaettaviksi myös uusien jäsenvaltioiden toimijoille; tämä olisi myös johtanut banaanipulaan ja hintojen kohoamiseen yhteisössä, eivätkä nämä seuraukset olisi olleet neuvoston asetuksen tavoitteiden mukaisia.

35 Toisin kuin Belgian kuningaskunta väittää, kiintiön korottamisesta, joka tuli välttämättömäksi uusien jäsenvaltioiden liittymisen vuoksi, ei olisi voitu päättää neuvoston asetuksen 16 artiklan 3 kohdan perusteella. Tämän osalta riittää sen toteaminen, että tässä tapauksessa ei ollut kyse tariffikiintiön mukauttamisesta yhteisön kulutuksen arvion tarkistamisen seurauksena, vaan sellaisen järjestelmän aikaansaamisesta, jonka kolmen uuden jäsenvaltion liittyminen oli tehnyt tarpeelliseksi ja josta ei ollut määrätty liittymisasiakirjassa.

36 Lisäksi on syytä todeta, kuten komissiokin on oikeutetusti todennut, että banaanialan yhteisen markkinajärjestelyn soveltaminen välittömästi uusiin jäsenvaltioihin olisi aiheuttanut suuria saatavuusongelmia, koska näissä valtioissa taloudelliset toimijat toivat maahan kolmansien maiden banaaneja ja kuuluivat näin ollen ainoastaan A-luokkaan.

37 Toisin kuin Belgian kuningaskunta väittää, toteutettujen siirtymätoimenpiteiden oikeudellisena perustana ei olisi voinut olla liittymisasiakirjan 148 artikla eikä 150 artikla.

38 Liittymisasiakirjan 148 artiklan 1 kohdassa annetaan neuvostolle toimivalta antaa tarvittavat säännökset maataloutta koskevan VI osaston täytäntöönpanemiseksi. Siinä ei toisin sanoen anneta mahdollisuutta poiketa liittymisasiakirjan 137 artiklan 2 kohdasta, jossa säädetään yhteisen markkinajärjestelyn täysimääräisestä soveltamisesta. Liittymisasiakirjan 150 artikla taas koskee ainoastaan liittymisasiakirjan allekirjoittamisen ja voimaantulon välistä ajanjaksoa.

39 Belgian kuningaskunta toteaa, että liittymisasiakirjan 149 artiklaa ei voida pitää sellaisten siirtymätoimenpiteiden oikeudellisena perustana, joilla lykätään yhteisen markkinajärjestelyn soveltamista, kuten tässä tapauksessa. Siinä määrätyt toimenpiteet, joissa komissio on toimivaltainen, on toteutettava "tässä osastossa määrätyin edellytyksin", mikä Belgian kuningaskunnan mukaan tarkoittaa sitä, että yhteistä markkinajärjestelyä on noudatettava ja sitä, että tämän määräyksen perusteella voidaan toteuttaa ainoastaan sellaisia toimenpiteitä, joilla on tarkoitus nopeuttaa ja helpottaa siirtymistä yhteiseen markkinajärjestelyyn.

40 Tämän osalta on syytä todeta, että liittymisasiakirjan 149 artiklassa määrätyillä toimenpiteillä on tarkoitus helpottaa siirtymistä "yhteisten markkinajärjestelyjen soveltamisesta aiheutuvaan järjestelmään tässä osastossa määrätyin edellytyksin". Tätä soveltamista säännellään liittymisasiakirjan 137 artiklassa, jossa täsmennetään, että markkinajärjestelyä banaanialalla sovelletaan uusissa jäsenvaltioissa 1.1.1995 lähtien, eikä siinä määrätä mukautuksista tai siirtymätoimenpiteistä.

41 Liittymisasiakirjan 149 artiklassa asetetaan siinä määrätyille toimenpiteille yksi edellytys eli tarve helpottaa siirtymistä uusissa jäsenvaltioissa voimassa olevasta järjestelmästä yhteisten markkinajärjestelyjen soveltamisesta näissä maissa aiheutuvaan järjestelmään.

42 Kuten Ranskan hallitus on perustellusti todennut, ainoastaan tämä tulkinta antaa 149 artiklalle tehokkaan vaikutuksen (effet utile). Komissiolla on jo täytäntöönpanovaltaa, joka ei ole ajallisesti rajoitettua. Ne erityistoimenpiteet, joita komissio voi toteuttaa 149 artiklan nojalla, on kuitenkin toteutettava 31.12.1997 päättyvän ajan kuluessa.

43 Edellä esitetyn perusteella voidaan todeta, että komissio on voinut pätevällä tavalla antaa riidanalaiset asetukset liittymisasiakirjan 149 artiklan perusteella eli että ensimmäinen kanneperuste on hylättävä.

Toinen kanneperuste

44 Belgian kuningaskunta katsoo, että riidanalaisilla asetuksilla saatetaan uusien jäsenvaltioiden taloudellisia toimijoita koskemaan eri järjestelyt kuin vanhojen jäsenvaltioiden toimijoita, koska niissä ei säädetä jakoperusteesta. Belgian kuningaskunnan mukaan tämä erilainen kohtelu ei ole asiallisesti perusteltua, minkä vuoksi se on vastoin EY:n perustamissopimuksen 40 artiklan 3 kohdassa määrättyä syrjintäkieltoa.

45 On syytä palauttaa mieleen, että yhteisöjen tuomioistuin on katsonut tämän tuomion 34—36 kohdassa, että koska neuvosto ei ole mukauttanut kokonaiskiintiötä laajentuneen yhteisön mukaisesti, komission oli vahvistettava väliaikaisesti uusille jäsenvaltioille erityiskiintiö.

46 Tämän tuomion 36 kohdassa esitettyjen syiden vuoksi komission oli päätettävä väliaikaisesta järjestelystä, jossa neuvoston asetuksen 19 artiklassa säädettyä taloudellisia toimijoita koskevaa jakoperustetta ei sovellettu.

47 Yhteisen markkinajärjestelyn täysimääräisen soveltamisen helpottamiseksi uusissa jäsenvaltioissa komissio kuitenkin asetti banaanien tuonnin edellytykseksi näihin valtioihin todistusten myöntämisen ja sääti yhtenäisestä vähennyskertoimesta.

48 Komissio myös rajoitti siirtymäjärjestelyt yhteen vuoteen. Ei ole näytetty toteen, että komissio olisi tehnyt ilmeisen arviointivirheen, kun se on katsonut, että tällainen ajanjakso oli tarpeen yhteisen markkinajärjestelyn täysimääräisen soveltamisen helpottamiseksi uusissa jäsenvaltioissa.

49 Lisäksi riidanalaisissa asetuksissa säädetään siitä, että uusien jäsenvaltioiden taloudellisille toimijoille annetut tuontiluvat eivät rajoita näille toimijoille vuoden 1995 osalta asetuksen N:o 1442/93 6 artiklan mukaisesti myönnettäviä viitemääriä. Kuten komissio perustellusti on todennut, koko vuoden 1995 osalta uusien jäsenvaltioiden taloudellisia toimijoita on kohdeltava samalla tavoin kuin vanhojen jäsenvaltioiden toimijoita.

50 Tämän vuoksi on syytä todeta, että tosiasiallinen ja oikeudellinen tilanne uusissa jäsenvaltioissa oli erilainen kuin 12 vanhassa jäsenvaltiossa ja että tämän erilaisen tilanteen vuoksi oli perusteltua, että komissio antoi riidanalaiset asetukset.

51 Tämän vuoksi toinen kanneperuste on hylättävä.

Kolmas kanneperuste

52 Belgian kuningaskunta väittää, että riidanalaisten asetusten perustelukappaleissa ei ole esitetty riittäviä perusteluja ja että komissio on tämän vuoksi rikkonut EY:n perustamissopimuksen 190 artiklaa.

53 Tämän osalta on syytä todeta, että yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan EY:n perustamissopimuksen 190 artiklan mukainen perusteluvelvollisuus määräytyy kulloinkin kyseessä olevan säädöksen luonteen mukaan. Perusteluissa on selkeästi ja yksiselitteisesti ilmaistava yhteisön toimielimen anta-

man säädöksen perustelut siten, että niille, joita asia koskee, selviävät sen syyt, ja siten, että yhteisöjen tuomioistuin voi valvoa säädöksen lainmukaisuutta. Tämän oikeuskäytännön mukaan ei voida edellyttää, että säädöksen perusteluissa selvitetään säädöksen taustalla olleita tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, silloin kun tämä säädös kuuluu systemaattiseen kokonaisuuteen, jonka osa se on (ks. asiat C-63/90 ja C-67/90, Portugal ja Espanja v. neuvosto, tuomio 13.10.1992, Kok. 1992, s. I-5073, 16 kohta ja asia C-353/92, Kreikka v. neuvosto, tuomio 14.7.1994, Kok. 1994, s. I-3411, 19 kohta).

54 Tämän osalta on syytä palauttaa mieleen, että asetuksen N:o 3303/94 toisen perustelukappaleen ja asetuksen N:o 479/95 kolmannen perustelukappaleen mukaan asetuksilla pyritään helpottamaan uusissa jäsenvaltioissa ennen niiden Euroopan yhteisöön liittymistä voimassa olleesta järjestelmästä siirtymistä yhteisestä markkinajärjestelystä aiheutuvaan järjestelmään.

55 Tämä sama tavoite on ilmaistu myös komission asetuksen N:o 1219/95 kolmannessa perustelukappaleessa, vaikka se onkin ilmaistu siinä eri tavoin.

56 Niille, joita asia koskee, ja erityisesti vanhoille jäsenvaltioille on täytynyt olla selvää, että komission oli vahvistettava väliaikaisesti uusille jäsenvaltioille erityiskiintiöt, koska neuvosto ei ollut mukauttanut tariffikiintiötä laajentunutta yhteisöä varten, ja että komission on ollut mahdotonta soveltaa näihin kiintiöihin jakoperustetta.

57 Näin ollen kolmas kanneperuste on hylättävä.

58 Edellä esitetyn perusteella on todettava, että Belgian kuningaskunnan kaikissa näissä kolmessa asiassa nostamat kanteet on hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

59 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut. Koska Belgian kuningaskunta on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut. Työjärjestyksen 69 artiklan 4 kohdan mukaan jäsenvaltiot ja toimielimet, jotka ovat asiassa väliintulijoina, vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) Kanteet hylätään.

2) Belgian kuningaskunta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

3) Ranskan tasavalta, joka on asiassa väliintulijana, vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Rodríguez Iglesias	Mancini	Moitinho de Almeida	
Murray	Kapteyn	Gulmann	Edward
Puissochet	Hirsch	Jann	Ragnemalm

Julistettiin Luxemburgissa 4 päivänä helmikuuta 1997.

R. Grass — kirjaaja

G. C. Rodríguez Iglesias — presidentti